

# Een nieuw begin

Ledevaartkerk, Chaam, Zondag 3 januari 2021, Nieuwjaarsdienst  
Ds. Sara Dondorp

Schriftlezing: Lucas 2:22-40

## Inleiding

We lezen vanmorgen hoe het kindje Jezus in de tempel komt. Daar ontmoeten zijn ouders en hij Simeon en Hanna. Twee mensen die in dat nieuwe leven de Messias herkennen. Simeon barst uit in een lied. De lofzang van Simeon. Zijn lied is al het derde in het Lucasevangelie. Eerder zong de oude Zacharias een lofzang. Zijn lied wordt in alle kloosters elke ochtend gezongen. En Maria zong een lied toen ze hoorde dat ze zwanger was. Haar lied wordt in de avond, tijdens de vesper gezongen. Het lied van Simeon hoort bij het laatste avondgebed. "Laat nu uw dienaar gaan in vrede." Dat zingen wereldwijd kloosterlingen voor ze gaan slapen. Wij lezen zijn lied nu in de ochtend. Aan het begin van een nieuw jaar. Simeon zelf ziet in het Kerstkind een nieuw begin. Daarom zingt hij het uit. Dat is wat hij bezingt. Een lied van een nieuw begin.

Schriftlezing: Lucas 2:22-40

## Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Meer dan andere jaren verlangen we naar een nieuw begin. Zo voel ik dat zelf tenminste. Heel veel dingen zijn anders gelopen dan we hadden gedacht, we hebben teleurstellingen gehad, we moesten improviseren. De wereld ziet er anders uit dan een jaar geleden. Daar zijn we zomaar vanzelf in gerold. Het was er en we moesten er mee omgaan. Nu staan we aan het begin van een nieuw jaar. Een jaar waarin zich waarschijnlijk nieuwe mogelijkheden aandienen. Dat gebeurt allemaal niet op korte termijn, we moeten nog afwachten, maar het perspectief is er, het vooruitzicht om weer verder te kunnen. Een nieuw begin. Zo stel ik me voor dat Simeon deze pasgeborene bekijkt. Een nieuw begin, een belofte voor de toekomst. Profetie over redding, over licht, over vrede. En dat voor alle volkeren. Voor heel de wereld. Dat is wat Simeon ziet in een klein en kwetsbaar kind.

De evangelist Lucas heeft in dit verhaal heel veel theologie gestopt. Jozef en Maria komen naar de tempel volgens de traditie. Ze doen wat de schrift heeft voorgeschreven en nemen daarmee hun afkomst, hun verleden mee naar de toekomst. Het is geen nieuw begin op een schone lei. De Tora en de Profeten tellen voluit mee. De tempel staat bij Lucas centraal. Het heiligdom in Jeruzalem. Zijn evangelie begon in de tempel: met Zacharias en Elisabeth. Nu zijn we terug in de tempel en is er een ander tweetal. Eerst Simeon over wie we helemaal niets weten. Behalve dat hij vroom was en uitzag naar de komst van de Messias. We weten ook niets over zijn leeftijd. Hij wordt altijd als oude man afgebeeld. Misschien als tegenwicht tegenover dat kleine kindje Jezus. Of vanwege zijn woorden: laat nu uw dienaar in vrede gaan... Woorden die klinken als een afscheid van het leven. Maar je zou ze ook kunnen horen als afscheid van het wachten. Zijn hele leven, hoe lang of

kort ook, heeft hij gewacht op dit moment. Op de komst van een nieuw begin, dat nieuw licht doet schijnen op heel de wereld. Simeon zegent het kind en spreekt zijn ouders toe. Hij blijkt in een profetische traditie te staan, voortbouwend op de Schriften: redding is niet alleen maar leuk, het brengt ook weerstand en tegenstand met zich mee. Simeon kan aan de profeet Jesaja gedacht hebben, Jesaja 8: God zal zijn tot een steen waaraan men zich stoot, tot een rotsblok waarover men struikelt. De verlosser zal weerstand opwekken, maar ook een uitweg bieden. Val én opstanding. Je zou kunnen zeggen dat Simeon Jezus' levensweg al voorziet. In elk geval ziet hij dat iemand die zoveel betekenen zal, ongetwijfeld een moeilijke weg voor zich heeft. Dat geldt voor hem zelf, maar ook voor zijn ouders. Hij zal zijn ouders verlaten en de weg gaan die hij gaan moet. Dat zal zeker ook voor zijn moeder een moeilijke weg zijn. Simeon ziet dat hij hier met een profeet van doen heeft. Een profeet die staat voor een nieuwe toekomst. Een nieuw begin. Vreugde, dankbaarheid. Maar hij ziet ook dat de weg van een profeet zwaar is.

Behalve Simeon, treffen we ook Hanna in de tempel aan. Zij is profetes. We mogen aannemen dat ze profetisch spreekt. Maar van wat ze te zeggen heeft, horen we niets. Ze lijkt bijna een contrastfiguur naast Simeon. Hem horen we spreken, maar over hem horen we niets. Haar horen we niet spreken, maar óver haar horen we des te meer. Wat we horen is meer theologie dan biografie. Bijvoorbeeld dat ze al 84 jaar weduwe was, na een huwelijk van zeven jaar. Stel dat ze op haar dertiende trouwde, dat kon in die tijd, dan zou ze hier 104 zijn geweest. Het kan, maar is niet aannemelijk. Vermoedelijk hebben we te maken met een staaltje Bijbels rekenen. Zeven is het getal van de volheid. Zo lang duurde haar leven. Twaalf is het getal van de volken. Zeven maal twaalf is 84. Het getal van de volheid, maal het getal van de volken. Dat is vast niet toevallig, op deze plek, net op het moment dat de redder van de volken in de tempel komt. Het lijkt alsof Hanna niet met woorden profeteert, maar met de beschrijving van haar leven. Ze doet denken aan Hanna, moeder van de profeet Samuël. Een vrome vrouw die in de tempel aanwezig is om te bidden. Samuëls moeder Hanna was vervuld met een hoopvolle verwachting. Verwachting van een toekomst die voor haar weggelegd zou zijn. Van een nieuw begin. En toen ze werkelijk in verwachting was van een zoon, zong ze een lied, dat Maria haar later na zong. Deze Hanna is zelf profetes. Haar leven spreekt over verwachting. Haar toekomstverwachting is dat dit kind verlossing zal betekenen.

De evangelist Lucas heeft in dit verhaal heel veel theologie gestopt. Maar ik zou er toch ook zomaar onbevangen naar willen kijken. Twee mensen in Gods huis, getuigen van een nieuw begin. Twee mensen die worden aangeraakt door een nieuwe hoop. Alsof ze in dit kleine kind al een glimp kunnen opvangen van een heel nieuwe kijk op de wereld en op de mensen. Alle twijfel en onzekerheid, alle narigheid die we met elkaar meemaken, het komt in een ander licht te staan. Wat achter ons ligt hoeven we niet te vergeten, het hoeft ons alleen niet tot last te zijn. We staan aan een nieuw begin, we kunnen opnieuw beginnen. Nieuwe hoop, nieuwe toekomst!  
Amen